

KONSTNÄRER FÖR SKOLAN 2015

LEICY OLSBORN BJÖRBY
ERIKA BROMAN
ANNA EKHOLM
ANETTE GUSTAFSSON
FRIDA LINDQUIST
MARIA LINDSTRÖM
JESSICA LUNDEBERG
EMELIE OLSSON
HASTI RADPOUR
MOA M SAHLIN

Konstnärer med projekt för skolan

som examinerades i januari 2015

på Konstfack BI, i kursen

Pedagogik och ämnesdidaktik för konstnärer

<http://edu.konstfack.se/pedamn2014/>

ordningsföljd i PDF

Leicy Olsborn Björby

Erika Broman

Anna Ekholm

Anette Gustafsson

Frida Lindquist

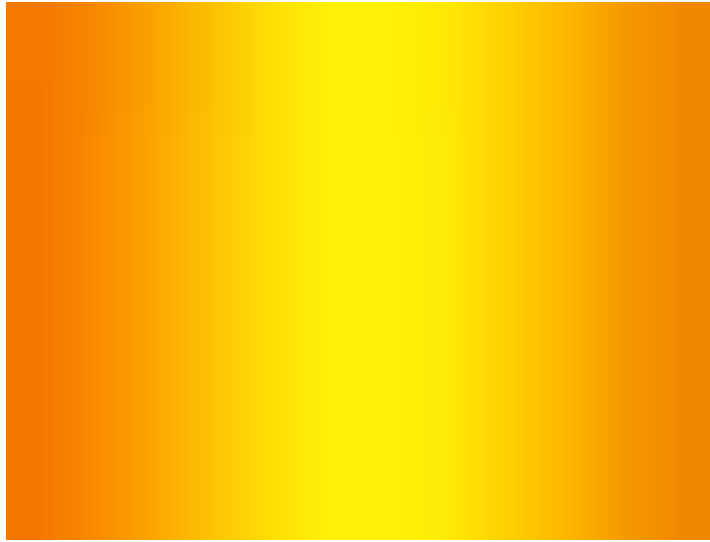
Maria Lindström

Jessica Lundeberg

Emelie Olsson

Hasti Radbpour

Moa M Sahlin

Fånga dagen

- ett projekt om konsten att skriva för årskurs 7 - 9

Bakgrund

Svenska elevers kunskaper i läsförståelse blir allt sämre, visar internationella undersökningar. Vad beror det på?

Vilka faktorer påverkar undervisning och lärande?

Vad har bilder med språkutveckling att göra och vilken roll spelar förskolan för barns läs- och skrivutveckling?

Elever skriver och läser allt mer digitalt och på sin fritid. Skolan har en utmaning i att fånga upp det engagemang som elever visar på nätet så att den kan komma till nytta i skolarbetet.

www.skolverket.se Tema Läs- och skrivinläring, Språk samt Didaktik - Vad, hur och varför?

Jag upplever att vi idag skriver och läser mycket mer än förut eller i alla fall lika mycket MEN på ett annat sätt.

Vilken betydelse har skrivandet idag? Varför behöver vi lära oss skriva? Varför ska jag idag skriva med en penna när jag mycket snabbare och enklare kan kommunicera genom bilder, förkortningar, symboler och emojis t.ex.

Detta projektet syftar till att försöka hitta nya vägar till skrivandet.

Att skapa medvetenhet och förståelse för hur material, teknik, rum och miljö påverkar och inverkar på process och resultat samt hur vi kan använda oss av dessa delar för att skapa mening och nå syfte och mål.

Jag anser att vi behöver flytta fokus från resultat till process. Att genom estetiska lärprocesser få gå i relation med ex. en bok, en penna eller att skriva. Att genom olika material och tekniker istället undersöka vad det är eller vad det kan bli att skriva idag, vad det är eller kan bli att läsa idag.

Konstnär: Elena Nuez

Leicy O L S B O R N Björby

ånga dagen

Årskurs: 7 - 9

Ett projekt om konsten att skriva.
Skriva som ett sätt att kommunicera.
Skriva som en process, en teknik, ett sätt att förhålla sig till något man vill berätta.

Konstnärer för inspiration:
Katrina Palmer, Elena Nuez och Pablo Lehmann.

Syfte och mål:

Målet för projektet är att elever och lärare ska ges möjlighet att möta och erfara olika estetiska uttrycksformer och deras möjlighet att skapa fler vägar och intresse till lärande.

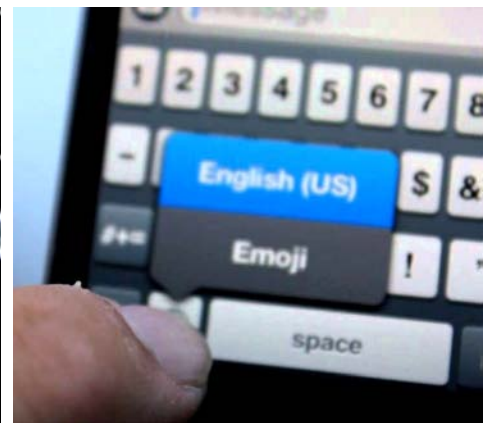
Syftet är att genom kollektivt lärande, ett lärande där vi tillsammans nyfiket undersöker och upptäcker, inspirera och bredda begreppet *skrivande* eller *att skriva* för elever och pedagoger. Att skapa vidare förståelse för vikten och betydelsen av att kunna och vilja skriva.

Vid varje tillfälle utmanas eleverna genom olika material och olika ingångar till den skrivande processen och får på så sätt möjligheten att vidga sin syn på vad skrivande kan bli.

Ämneslärare finns med under hela processen.

I en estetisk lärprocess använder man alla sinnen. Framför allt gör man kunskap till sin egen genom att aktivt bearbeta den på något sätt. Man skapar om kunskapen i en ny form.

Eva Änggård,
lärarutbildare och forskare vid Stockholms universitet.

Pedagogisk dokumentation

Reflektion

Utforskande processinriktat arbetssätt

Interagerande ämnen och IKT

Upplägg:

Projekt i 5 delar.

Förslagsvis 60 min/del och i halvklass

Projektet inleds med ett förberedande möte mellan konstnär och de ämneslärare som ska vara delaktiga under projektet. Tillsammans går vi igenom och planerar upplägg och schema och delar erfarenheter och förväntningar. Ämneslärarna får under detta möte även prova på material och teknik för att skapa förståelse för processen .

Vid varje tillfälle får eleverna prova på att skriva, utifrån olika ingångar, olika material och med olika syften. Eleverna arbetar processinriktat utifrån dessa olika associationsingångar under hela projektet. Vid första tillfället lägger vi mycket tid vid mötet, mötet med mig, med projektets syfte och mål, mötet med elevernas tankar kring begreppet skriva osv. Elevernas första tankar kring skrivandets betydelse i dagens samhälle, utifrån elevernas egna värld fångas upp och dokumenteras genom en mindmap. Denna mindmap blir projektet utgångspunkt som vi även kopplar tillbaka till och reflekterar utifrån vid slutet av projektet.

Pedagogisk dokumentation används som ett verktyg under hela processen. Foto och film görs av mig och används som underlag för reflektion. Tillsammans tar vi del av dokumentationer vid varje tillfälle och reflekterar kring de tankar och frågor som väckts. Kontinuerlig reflektion och dokumentation skapas även genom att eleverna vid varje tillfälle ombeds att välja ut en mening av det som skrivits och skrivs in i flytande text på en skrivmaskin. Denna maskin blir fokus och slutstation för varje tillfälle. Vid varje tillfälle ombeds eleverna att dela med sig av det som processen gett genom individuell och gemensam reflektion.

Del 1

Introducering till projektet genom bildspel med verksamma konstnärer som arbetar textuellt samt syfte och mål med projektet.

Material: Processkrivande utifrån låten och meningen *Fånga Dagen*, skriven av gruppen Södra sidan.

Olika sorters pennor, hårda, mjuka, tjocka, tunna osv. Olika sorters papper, tjocka, tunna, linjerade, rutade osv.

Eleverna ombeds att *skriva* konstant med valfri penna på valfritt papper under fem minuter.

Plats: Ett klassrum

Del 2

Reflektion kring tankar och frågor som väckts från förra gången i förhållande till material och teknik

Introducering till passets material/teknik.

Material: mobiltelefonen eller för de som ev. inte har mobiltelefon – datorn. Processkrivande utifrån orden *I dag*. Eleverna ombeds att *skriva* konstant på mobiltelefonen eller datorn under tio minuter.

Plats: En korridor.

Del 3

Reflektion kring tankar och frågor som väckts från förra gången i förhållande till material och teknik

Introducering till passets material/teknik.

Material: kalligrafipennor, svart tusch pensel och flytande akvarellfärg. Processkrivande med utgångspunkt i det område eller begrepp vi tillsammans bestämt vid pass två.

Plats: En gymnastiksal.

Introducering till nästa pass material/teknik - appen *Ladida*

Del 4

Reflektion kring tankar och frågor som väckts från förra gången i förhållande till material och teknik

Introducering till passets material/teknik.

Material: Appen *Ladida*. (en app som gratis kan laddas ned från Appstore) Eleverna får gå igenom alla sina texter och allt material som processats fram sedan första passet.

Uppgiften är nu att genom *Ladida* skapa "låtar" utifrån deras texter. Arbetet görs tillsammans eller enskilt.

Plats: En musiksal.

Del 5

Framträdande och reflektion. Utifrån mindmappen som vi gjorde vid första tillfället och utifrån de texter, dokumentationer och reflektioner vi har från projektets gång utvärderar vi tillsammans för att få fatt i det förändrade kunnandet. Vad har projektet lagt till? Hur tänker vi kring skrivandets betydelse idag jämfört med hur vi tänkte tidigare? Vad har förändrats och på vilket sätt?

Leicy OLSBORN Björby f. 1977.

Medlem i KRO och Reggio Emilia institutet.

Jag är verksam konstnär och ateljerista med uppdrag i Sverige och Europa.

Utbildad inom grafik, fotografi, måleri och konstnärlig forskning vid skolor i Sverige och England. Jag arbetar konceptuellt där processen är en viktig del av skapandet ihop med teknik, material och kontext. Jag arbetar både tvådimensionellt och tredimensionellt ofta utifrån meningar/ord, platser, naturen, kontraster och skillnader, färg och form.

Mitt konstnärskap är som ett utforskande och undersökande av mening och meningar, av material och materialitet, ett byggande och konstruerande av olika frågeställningar och perspektiv och mötet emellan, relationen emellan.

Som ateljerista och konstnär i det pedagogiska rummet lägger jag stor vikt vid att värdesätta material, materialitet och teknik.

Att återanvända och återvinna material, tankar och idéer, att ta användning av barnens och elevernas egna erfarenheter och tankar med fokus på förmågor och processen.

Att skapa medvetenhet och förståelse för kontraster och skillnader, för rummets och materialens totala betydelse för process och resultat.

Mitt syfte och mitt mål är att väcka nyfikenhet och skapa lust till lärande.

Att visa på fler vägar till lärande, fler sätt att arbeta med material ihop med sammanhang och begrepp. Att genom estetiska processer, utforskande arbetssätt med fokus på processen, på didaktik ihop med reflektion undersöka vad lärande är och kan bli.

Varje projekt introduceras genom att visa bilder från olika konstnärers arbeten kopplat till projektet med syfte att inspirera och skapa nyfikenhet och en större förståelse för konstnärens roll, för konstens och estetikens betydelse i samhället.

Det står ett Landskap där borta.
Detalj från relieftryck 2009, 85 x 50 cm.

BILAGA

Eleverna kommer arbeta efter läroplanen och utifrån valda mål och centralt innehåll.

Eleverna kommer att utveckla förmågan att:

BL

- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,
- Skapa bilder med digitala och handverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material,

MU

- Skapa musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer

SV

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang

Centralt innehåll:

BL

- Kombinationer av bild, ljud och text i eget bildskapande
- Material och verktyg för två- och tredimensionellt arbete och hur dessa kan användas för bestämt syfte.

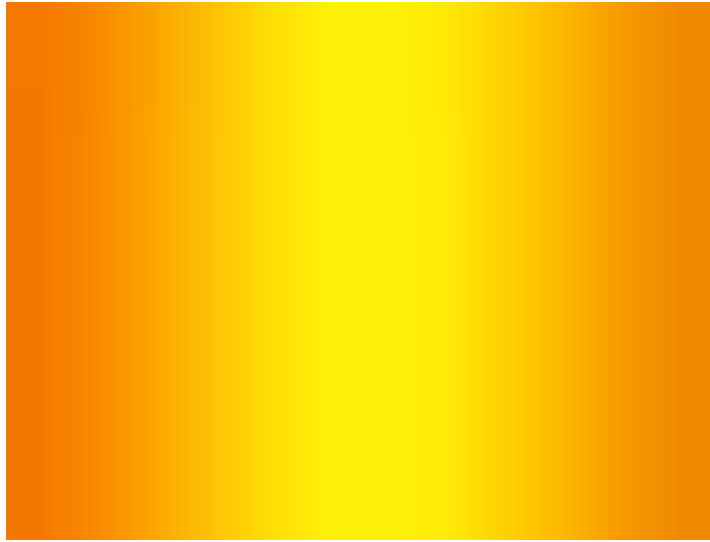
MU

- Musikalisk gestaltning där olika uttrycksformer kombineras
- Digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning

SV

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

Krumelurer & geometriska former med tredimensionellt skapande

Ett projekt som leder till en taktill förståelse för geometriska former, från teori till praktik. Vi öppnar ögonen för matematikens olika former på ett lekfullt sätt. Projektet riktar sig till årskurs 5-6.

Krumelurer & geometriska former

I det här projektet ska eleverna få arbeta med matematik utifrån ett abstrakt och konstnärligt sätt. Vi använder oss av måleri och tredimensionellt skapande på ett undersökande sätt. ”Projektet ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende” (Lgr 11)

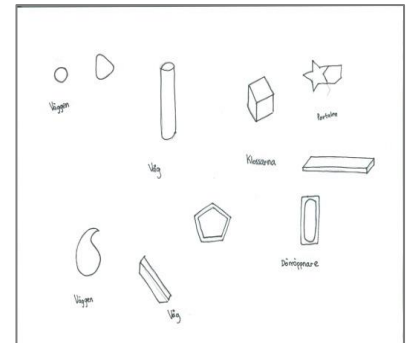
Upplägg skissa-måla-bygga-planera-skulptera-reflektera

Vi träffas fem lektioner á 60 min där jag startar upp med att fråga hur många geometriska former eleverna känner till. Alla får ett papper och en penna, för att teckna av former som de hittar i klassrummet. Vilka vardagsting kan ni finna som har en geometrisk form? Klockan, lysknappen, böckerna. Därefter använder vi oss av de former vi hittat på ett lekfullt och prestationslöst sätt. Vi skissar med pastellkrita på papper som telefonklotter. Det blir krumelurpapper som vi sedan ska använda till att bygga tredimensionella geometriska former.

Andra lektionstillfället vi träffas visar jag mallar på olika tredimensionella former som tex. pyramid, prisma, kub. Med hjälp av mallarna väljer eleverna varsin form. Vi använder oss av limpistol för att limma ihop sidorna. Det blir pyramider, kuber, prismor, cylindrar. På ett bord ställer vi upp våra färdiga alster och pratar kring formerna och om att det finns former överallt i vårt samhälle. Jag berättar om Anthony Furness. Han har skrivit flera läroböcker och pratar bland annat om hur man kan upptäcka spännande mönster, linjer och punkter som förhåller sig till varandra i naturen.

Lektion **fyra** och **fem**, får eleverna arbeta i grupp. I grupper om tre ska eleverna nu planera att göra en skulptur och foga samman de enskilda formerna. Det ska bli en skulpturmodell till en utomhusplats jag har valt ut. Till synes kända ytor för eleverna - park, rondell, skolgård, torg. Tillsammans får de fundera och komma fram till om skulpturen ska föreställa något eller vara abstrakt. Som hjälp har eleverna tillgång till material såsom snöre, ståltråd, knappar, pärlor. De färdiga skulpturerna ställer vi ut på skolan, med en platsbeskrivning och en titel.

Vi avslutar med att samtala och reflekterar över projektet.

Geometriska former i närmiljön

Krumelurpapper krita & vattenfärg

Material till skulpturerna

Geometriska former med krumelurpapper

Krumelurer & geometriska former

Riktat sig till årskurs 5-6 och vi kommer att arbeta med ämnena bild och matematik.

Projektet kommer att;

- stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende
- uppmärksamma de intellektuella aspekterna såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska
- ge möjlighet till att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter
- ge eleverna utrymme för att lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga
- utveckla elevernas förmåga till att ta ett personligt ansvar
- sammanföra praktik och teori

Kursmål som kommer att beröras under projektet;

Bild

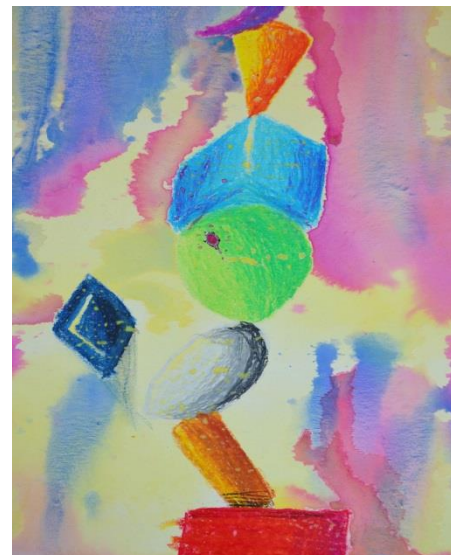
Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att eleverna ökar sina kunskaper om hur bilder skapas och kan tolkas, samt utveckla sin kreativitet och sitt intresse för skapandeprocessen.

- bildframställning - tredimensionellt arbete
- redskap för bildframställning – verktyg för tredimensionellt arbete

Matematik

Undervisningen i ämnet matematik ska syfta till att eleverna utvecklar intressen och tilltro till sin egen förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Samt att ge möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

- geometri – grundläggande geometriska egenskaper hos cirklar, klot, koner, cylindrar, pyramider och rätblock
- geometri- konstruktion av geometriska objekt

Skiss på skulptur

Koner, pyramider, cylindrar och kuber

Skulptur- grupparbete

Jag heter Erika Broman är konstnär och pedagog. Jag arbetar med bildbroderi och lera.

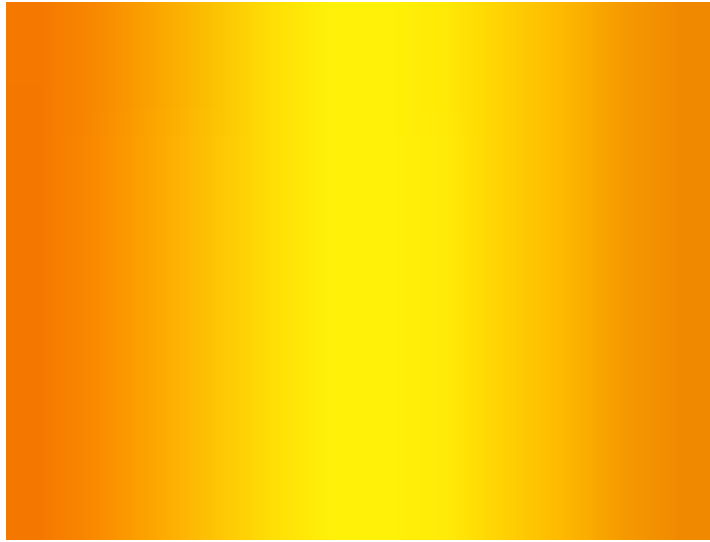
Mestadels ägnar jag tid åt att brodera berättande bilder. Med nål och tråd tecknar jag på oblekt linne/ lakansväv och använder mig gärna av te, kaffe, rödvin eller annat för att smutsa ner delar av tyget. Inspiration får jag av nutid och dåtid. Ofta tar jag med mig text i bilden för att förstärka bildens budskap. Jag har även erfarenhet av att arbeta med bildterapi och inspireras av det förhållningsätt man har till bildskapandet.

Parallellt med mitt skapande undervisar jag på Kulturskolan i Karlstad. Jag var med och startade Kulturskolans bild och form undervisning 2003. Jag har erfarenhet av att arbeta med åldrarna 6-18 samt haft ett antal konstworkshops med olika teman för lärare.

I vårt samhälle är vi omgivna av bilder och blir dagligen påverkade av det visuella. Bilden är ett viktigt verktyg för att förmedla det som pågår inom oss. Genom konsten kan vi gestalta känslor, tankar och minnen, experimentera, leka och framför allt använda oss av vår fantasi. För mig är bildskapandet ett sätt att synliggöra och försöka förstå den tysta/outsägliga kunskapen, "när orden inte räcker till".

Erika Broman
Styrbordsgatan 8, 65227 Karlstad
erikabroman2@hotmail.com
070/3700882
www.erikabroman.se

Mönster

Projektet *Mönster* går ut på att alla deltagare i projektet försöker att komma igång med någon typ av skapandeprocess. I skapandeprocessen försöker man att utveckla fantasin genom att anta nya utmaningar, nya möten och nya horisonter. Utvecklingen sker i mötet med andra deltagare, i möten med olika material och i gemensam reflektion och diskussion.

Projektet *Mönster* riktar sig mot alla åldrar men främst mot åldrarna sju år och uppåt. *Mönster* genomförs enligt arbetsmetoden estetiska lärprocesser för att utveckla fantasi. Förmåga till fantasi är viktig för att förstå abstrakta sammanhang vilket leder till kunskapsutveckling. Det är i skapandeprocessen och i reflektionen efteråt som det öppnas upp för nya synsätt för hur vi uppfattar och förstår varandra.

"Perception, produktion och reflektion"

Ulla Wiklund

* Ulla Wiklund, *När kulturen knackar på skolans dörr* 2009.

Mönster

Ulla Wiklunds skriver i boken *När kulturen knackar på skolans dörr* att estetiska läroprocesser är:

“Ett sätt att arbeta på i skolan som gynnar en kunskapsutveckling där eleven får knyta samman känslor, upplevelser, kunskaper, erfarenheter och analys till en helhet. Alla språk, alla delar av språkutvecklingen används: talspråk, skriftspråk och de estetiska språken (musik, bild, dans, teater, form, media med mera) för att formulera och gestalta sitt lärande. Estetiska läroprocesser innefattar även förhållningssätt och metod i utbildningssammanhang.”*

Min roll som konstnär i skolan är att bidra med kunskap i estetik. Jag introducerar skapandeprocessen hos deltagarna och handleder diskussionen och reflektionen i projektet.

Mönster startar upp utifrån en grupp deltagare som tillsammans skapar en berättelse. En person i gruppen börjar med att intervjua en annan person i gruppen. Personen som blir intervjuad ska i sin tur intervjua en andra person. Den andra personen intervjuar en tredje person. Intervjuerna fortsätter tills alla har intervjuat någon person i gruppen. Därefter startar arbetet med att gestalta ett “fantasi-porträtt” i en skapandeprocess där man utgår från sin intervju. I den skapandeprocessen kan man arbeta med olika material i visuell språkframställning inom bild och form. Man kan

även arbeta med språk genom att skriva eller genom att filma sin språkframställning. Diskussionen och reflektionen i projekt *Mönster* utgår från resultatet från den slutliga framställningen. Den innehåller deltagarnas arbeten med bild/form/övriga skapande uttryck eller framställningar i svenska/teckenspråk/svenska som andra språk/teckenspråk som andra språk/övriga språk. Alternativt både språkframställning på ovanstående språk samt framställning med visuellt bild och formspråk. Syftet med projektet *Mönster* är att träna på att starta och utveckla skapandeprocesser samt fantasi. Vi avslutar med reflektion och diskussion. Resultatet sätts ihop enligt ett mönster för visning, därav projektnamnet *Mönster*. *Mönster* visas i en utställning på skolan. Utställningen kan även visas på andra skolor och bibliotek. Resultatet från skapandeprocessen i projektet *Mönster* är porträtten, diskussionen och reflektionen. Porträttskapandet gör att vi får syn på oss själva individuellt, samt får syn på varandra i grupp.

Kurstid: *Mönster* genomförs under ett antal sammanhängande kursdagar eller under 2–4 timmar fördelat på 4–6 kursdagar.

Kursmaterial: Färg, moddlare, papperstallrikar, pennor, färgat papper, saxar, lim, foliepapper, lera, finmaskat hönsnät, silkespapper, återvinningsmaterial med mera. Papper och pennor att skriva med. Möjligheter att filma och tillgång till visningsmöjligheter av filmer.

Kurslokal: Bild och formsal eller annan lokal med tillgång till vatten.

* Ulla Wiklund, *När kulturen knackar på skolans dörr* 2009.

Färg, moddlare, papperstallrikar, pennor, färgat papper, lim, foliepapper, lera och återvinningsmaterial.

Kursplan Samhällskunskap i grundskolan

I kursplanen står det att ämnets syfte är att, "undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer." Undervisningen i ämnet ska leda till att "ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv."

Kursplan Bild i grundskolan

"Bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden.

Syftet med ämnet Bild är att i "undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur man framställer och presenterar egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar sin kreativitet och sitt intresse för att skapa. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att diskutera och kritiskt granska olika bildbudskap och bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om bilder i olika kulturer, både historiskt och i nutid."*

* <http://skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/samhallskunskap>

* <http://skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/bild>

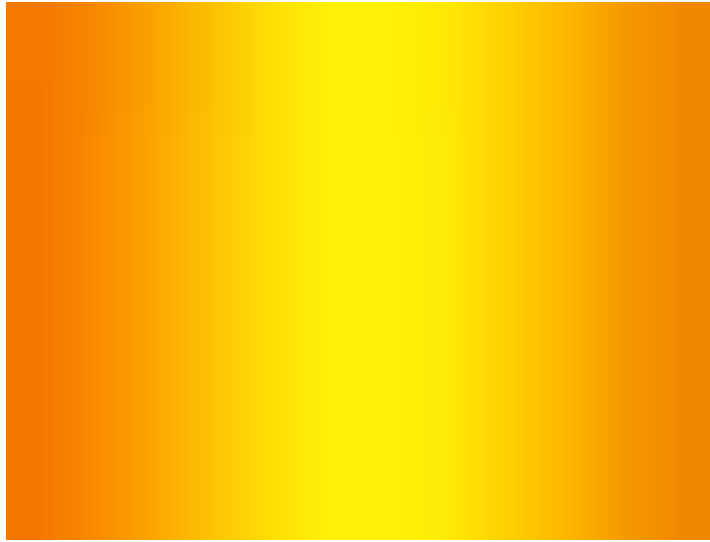
Efter projektet ska deltagarna ha fått möjlighet till att utveckla sin fantasi, upptäcka sin skapandeprocess, samt reflektera och diskutera kring den. Den gemensamma diskussionen och reflektion i projektet *Mönster* handleds av konstnären och arbetslaget. Den fångar upp ämnen som etnicitet, kön samt normkritiskt perspektiv utifrån ett interkulturellt förhållningssätt, enligt Lgr 11.

,

Jag heter Anna Ekholm och är bildkonstnär med inriktning på måleri och teckning. Arbetar utforskande med figuration och abstraktion i bilder om samtiden. Jag har en Kandidatexamen i måleri från Northumbria University, New Castle, UK och har medverkat i separat- och grupputställningar bland annat OPEN ART Örebro, Katrineholms Konsthall, Bryggerihuset i Nora och Edsviks Konsthall. Parallellt med produktion av egen konst har jag

arbetat med pedagogiska uppdrag. Har bred erfarenhet av att arbeta med undervisning/coachning i bildskapande tillsammans med människor från 7 år och uppåt. Dessa människor har jag mött i arbetet som bildlärare och gästlärare i måleri på olika skolor, grundskola, gymnasieskola, folkhögskola och eftergymnasial förberedande konstskola. Mailkontakt: annaekholm14@gmail.com

Picassopussel

Jag bjuder in till ett möte mellan elever och konstnärer, ett konstverk, historia, matematik och bild. Ett Skapande Skola-projekt där samarbete och individuellt uttryck får lika stort utrymme. Vi jobbar i litet format, men skapar en monumental bild tillsammans.

Anette Gustafsson

Picassopussel

Projektet

Det här är ett ämnesintegrerat projekt med bild, matematik och historia. Ämneslärarna finns med under hela projektet. Syftet är att ge eleven ett kreativt och annorlunda möte med en lärprocess. Vi tittar på och samtalar kring Pablo Picassos intressanta och stora målning. "Guernica" tillkom 1937 som ett protestrop mot de förfärliga händelserna under spanska inbördeskriget. Vad får vi för tankar om bilden? Vad föreställer den? Hur kom den till? Vi talar om krig och fred, om lidande folk och diktatur. Här får eleverna ta del av en historisk berättelse som skildrar människors upplevelse av förtryck som formuleras i Lgr11. Vidare får de en historisk referensram med tolkning av en tidsperiod, en händelse och ett kulturmöte. Vi frågar oss; hur arbetar en konstnär? Vad kan konstnärens roll vara? Varför har målningen så lite färg? Vilken färg har en känsla? Vi reflekterar två och två, sedan i helklass.

Arbetsätt

När en anknytning och ett intresse för målningen har väckts, blir vår utmaning att tillsammans skapa en egen "Guernica". Hur kan vi förstora vår lilla A4 till en monumental målning? Alla elever får en varsin "pusselbit" att skapa, men hur får vi bilderna att hänga ihop? Här kommer matematiken in, vi räknar ut skala, proportioner och överlappningar. Eleverna får formulera och lösa problem med hjälp av matematiken samt värdera valda strategier och metoder enligt Lgr11. Det blir problemlösning, samband och förändring. Eleverna får möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Eleverna får jobba i valfritt material på sin pannå, med ett eget uttryck. Målarfärg, krita, tyg, kollage mm. De får arbeta med bildtolkning, bildanalys och bildskapande enligt Lgr11 samt framställa och presentera egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Vi prövar inpassning och överlappningar av motivet i kamraternas angränsande bilder på ett undersökande och problemlösande sätt. Här ges tid för nya perspektiv, att försjunka i processen och för reflektion. Jag leder eleverna genom den estetiska processen, och guidar i de olika materialen.

Pusselbitar

Lek med former

Provar olika material

Slutreflektion

Vi bygger sedan ihop våra bilder till en stor gemensam. Här reflekterar vi över vår bild, blev uttrycket annorlunda? Vi dokumenterar vår reflektion och bedömer vår egen lärprocess. Vi bjuder in andra klasser, och kanske familjen till Vernissage!

Syfte

Genom arbetet med Picassopusel får eleven experimentera fram ett personligt uttryck och får syn på sig själv, men även skapa gemenskap och förståelse för andra. Eleven får arbeta i den estetiska lärprocessen, med tid för reflektion och möjlighet att uttrycka sig själv på mer än ett sätt. Hen får en förståelse i att använda matematiken praktiskt, för att lösa ett problem och i den estetiska processen uppförstora skalenligt och se proportioner.

Vidare får eleven erfara en historisk händelse, genom att betrakta, samtala och reflektera över Picassos målning, och sedan med kroppen uttrycka sin egen erfarenhet i bild. Det konstnärliga arbetet kan ge ökade möjligheter att hitta ett eget uttrycksätt och upptäcka skolämnet från ett nytt perspektiv. Vi jobbar med skolans värdegrunder och kunskapsmål. Workshopen kan anpassas för åk 4–6, och 7–9.

Genomförande

Första träffen blir med ämneslärare för att tillsammans diskutera upplägget. Hel eller halv-klass, lokal, material och vägg för presentation av projektet? Kanske en permanent utsmyckning i skolan eller i kommunen? 1 – 2 x 60 min

Workshop 1

Bildanalys, samtal och reflektion kring Pablo Picassos målning "Guernica". Hur arbetar konstnären, valet av färg, storlek etc. Alla elever får varsin kopia av målningen i A4. Spontana reflektioner i parsamtal och gemensam återkoppling.

Presentation av projektet "Picassopusel". Hur kan vi gemensamt skapa en egen, monumental "Guernica", där alla får skapa en del av helheten? Här räknar vi i matematik ut skala och proportioner.

Alla delar av målningen är lika viktiga!
Ca 2 x 60 min, helklass

Workshop 2 + 3

Nu börjar vi med bildskapandet. Ska vi tillföra bilden färg? Vilken färg passar i vår känsla av motivet/ uttrycket? Varje elev får varsin panna i proportionerlig storlek och hjälp att välja material och tillväga gångsätt. Här arbetar vi fördjupat, så det finns möjlighet att hitta sitt eget sätt att uttrycka sig på. Vi tittar på bilderna i halvtid för inpassning osv.

2 x 60 min, halv eller helklass

Workshop 4

Montering och färdigställande av vår "Guernica". Reflektion och dokumentation av vår egen lärprocess. Hur blev uttrycket i vårt verk? Vad kom fram utav det här?

2 x 60 min, helklass

Presentation

Vernissage för inbjudna med festlig dryck och tilltugg!

60 min

Pablo Picasso "Guernica" 1937

Anette Gustafsson

Jag är en etablerad bildkonstnär. Jag har jobbat med utsmyckningar och ställt ut mina målningar på gallerier och konsthallar i mer än 20 år. Akvarell är mitt favoritmaterial. Jag söker mig gärna till havsmiljöer där jag skapar inspirerande arbetsrum. Jag målar både under och på vattnet. Jag har arbetat med stora väggmålningar och små frimärken och allt däremellan. Jag ser fram mot att komma till er skola och inspirera med min lust att skapa. Se gärna min hemsida.

www.anettegustafsson.com

Försjunken I en skapande process. Här målar jag under vatten på plexiglas.

Kontakta mig!
Anette Gustafsson
Tullnäs väg 32
76192 Norrtälje
Tel 0176-13187
Mobil 0706-023983
anette@anettegustafsson.com
Arvode enligt KRO:s priser, www.kro.se

Akvarell 560x760 mm

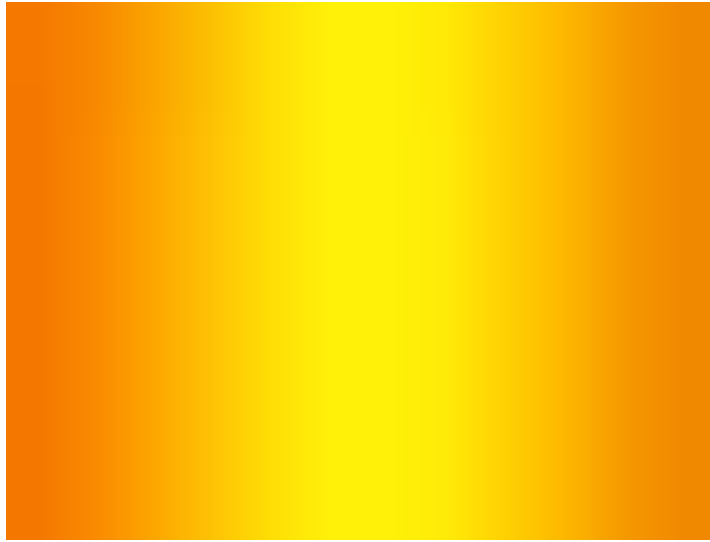
Akvarell 560x760 mm

Akvarell 560x760 mm

Akvarell 560x760 mm

Framtiden tur och retur

En workshop i ämnena historia, bild och matematik för årskurs 1-6

Framtiden har sitt ursprung i det förflutna

Loppisar säljer gamla ting men var är föremålen från framtiden?

Vi ska tillverka dem till vår egen loppmarknad!

Frida Lindquist • 076-212 93 96 • lindquist.frida@gmail.com

Vi har ärvt en loppis från en gammal dam. Hon har haft den länge, i evinnerlig tid. På senaste tiden har dock fler och fler kunder kommit in och frågat efter antikviteter från framtiden.

Hur ska vi göra, vi måste ju ha något att sälja! Vi har affärens gamla saker; hur kan vi spå framtiden med hjälp av antikviteter och föremål från det förflutna?

I kursplanen för historia står: "Undervisningen i ämnet ska syfta till att eleverna utvecklar såväl kunskaper om historiska sammanhang, som sin historiska bildning och sitt historiemedvetande. Detta innebär en insikt om att det förflutna präglar vår syn på nutiden och därmed uppfattningen om framtiden."

Årskurserna 1-3 ska arbeta med "tidslinjer och tidsbegreppen dåtid, nutid och framtid." Men workshopen riktar sig även till årskurs 4-6. Jag vill skapa förståelse för nutid, dåtid och framtid på ett lekfullt sätt, där framtiden är kopplad till dåtidens formspråk, estetik och hela värderingssystem.

Att se framtiden som en följd av det förflutna och låta eleverna gestalta och bygga föremål från framtiden genom studier av gamla saker. Hur lever man i framtiden och hur påverkar levnadssättet föremålens utformning. Vad äter man om sjuttio år och vem bestämmer i landet. Besök på museer och eventuellt loppisar ingår som ett sätt att se äldre föremål.

I kursplanen för bildämnet läser jag: "Det ska också uppmuntra eleverna att ta egna initiativ och att arbeta på ett undersökande och problemlösande sätt." Eftersom workshopen riktar sig till årskurserna 1-6 har jag tagit fasta på rubriken "Teckning, måleri, modellering och konstruktion." Dessutom är det tänkt att workshopen ska ha inslag av återbruk.

För att genomföra workshopen behövs pennor, lera, kycklingnät, tidningar, klister, färg, lim, tyger, samt återvunnet material som jag tar med själv, t ex svarvade knoppar och gamla skruvar. Jag behöver en lokal med grundläggande utrustning för bildämnet.

Planering

Jag träffar lärarna i ca två timmar, berättar och förklarar hur workshopen är tänkt. En inspirerande bildvisning ingår.

Besök 1, två timmar.

Jag träffar klassen och berättar historien om den märkliga loppisen. Vi pratar om dåtiden, nutiden och framtiden. Hur tror eleverna den blir? Vi tecknar framtidsvisioner. Eleverna jobbar två och två, tecknar och diskuterar.

Besök 2, halv dag.

Nu besöker klassen ett museum och studerar gamla saker. Eleverna tecknar och funderar. Hur kan framtiden se ut om man tar avstamp i det förflutna?

Besök 3, halv dag.

Eleverna bygger "antikviteter" från framtiden och funderar hur dåtiden, nutiden och framtiden hänger ihop. Vi blandar in återvunnet material i skapelsen. Även här jobbar eleverna två och två.

Besök 4, två timmar.

Sista gången får eleverna leka affär med sina "antikviteter" från framtiden. Istället för utställning bygger vi upp den fiktiva loppisen som säljer framtidens föremål.

I denna avslutande del finns inslag av ämnet matematik. Enligt kursplanen för matematik årskurs 1-3 tränas "de fyra räknesättens egenskaper och samband samt användning i olika situationer."

Frida Lindquist

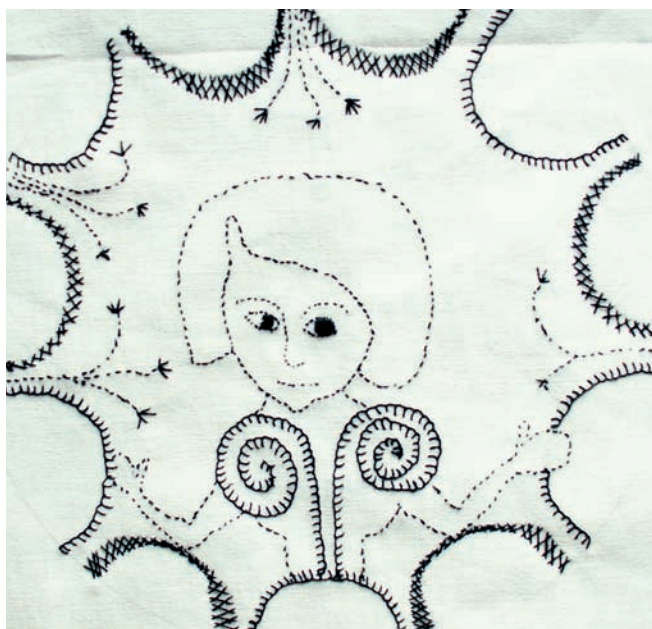
Född 1970, bor och arbetar i Leksand

Jag är konstnär och har en master i textilkonst från HDK, Högskolan för Design och Konsthantverk, dessutom en examen från Kulturvetarlinjen, etnologi och konstvetenskap, Stockholms universitet.

Jag arbetar även som guide/museipedagog på olika kulturhistoriska museer.

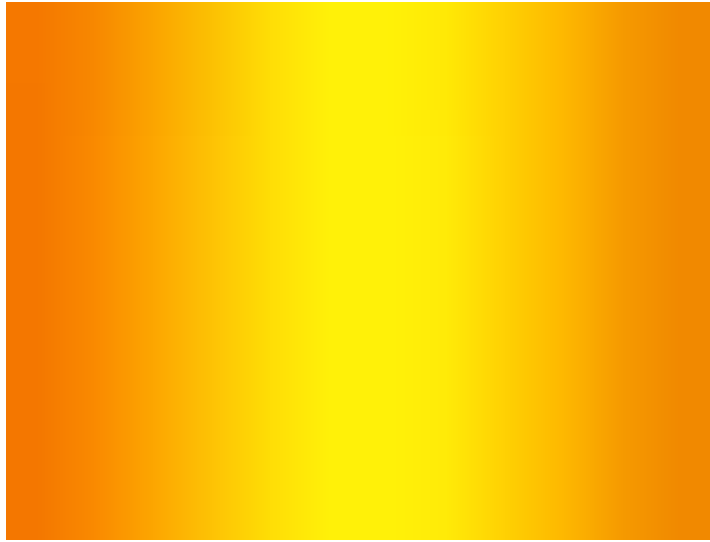
Mina ämnesöverskridande projekt förenar gedigna kunskaper om historien med ett mer fritt konstnärligt skapande. Mina historiekunskaper ger workshopen ett stort ämnesdjup.

Jag vill att eleverna arbetar undersökande och experimenterande när de forskar sig fram till framtidens antikviteter. Att de får tid att reflektera över hur framtiden kommer att se ut.

Frida Lindquist: Svartstick broderi (ovan) och Näverpall (t.h.)

Ett affischprojekt för mellanstadiet som involverar skolämnena samhällskunskap och bild. Vi arbetar med affischen som uttrycksform i en professionell grafikverkstad.

Vad tycker du?

Om att ta plats och att uttrycka sin syn på sin verklighet och samtid.

Vad tycker du?

Syftet med projektet är att våga ge ord och bild till sina åsikter och idéer och hur man kan använda en grafisk teknik för att sprida den till andra.

Vid tre tillfällen får eleverna kunskaper om affischen som uttrycksform, den litografiska tekniken och hur den har använts för att sprida information och bilder.

Vad tycker du? involverar samhällskunskap och bild.

Enligt läroplanen för grundskolan 2011 ska eleverna i ämnet samhällskunskap ges möjlighet att utifrån personliga erfarenheter och aktuella händelser uttrycka och pröva sina ställningstaganden i möte med andra uppfattningar. Därigenom ska eleverna stimuleras att engagera sig och delta i ett öppet meningsutbyte om samhällsfrågor.

Undervisningen i bild i årskurs 4-6 ska enligt Lgr 11 bl a innehålla teckning, måleri, tryck samt återanvändning av bilder i eget skapande t ex collage eller bildmontage.

Kursupplägg

Gemensam planering - ca 3 timmar

Ett första inledande möte med de lärare som kommer att vara delaktiga i projektet. Lärarna får en introduktion i litografi som ger en förståelse för teknikens möjligheter och begränsningar. Riktlinjer för projektets innehåll läggs upp, det finns möjligheter att anknyta till pågående arbete eller tema i undervisningen eller till det som är aktuellt vid projekt-tillfället; valår, debatt på skolan eller lokala händelser.

På skolan - halvdag med hela klassen

Introduktion och presentation

- av mig själv som konstnär.
- tekniken: vad betyder litografi? Vad är en kalksten? Vad hände på dinosauriernas tid? Fett och vatten gillar inte varandra, vi testar vad som händer.
- användningsområden för litografi. Vi tittar på en samling med vardagstryck: tidningar, etiketter, kartor, skolplanscher mm
- affischen: Var finns de? Vad vill man säga? Vem säger? Hur ser de ut - man måste hinna läsa och uppfatta också! Eleverna diskuterar i mindre grupper kring några utvalda affischer.
- workshop som leder fram till den affisch som ska tryckas. Eleverna arbetar i mindre grupper med att diskutera och skriva ner viktiga åsikter. Affischen skissas med collage, urklippta bilder, bokstavsstenciler mm på papper i A3 format

Kalkstenen som används för litografi bildades för ca 150 miljoner år sedan i Solnhofen i södra Tyskland.

Vilket är budskapet? Elever i diskussion kring en affisch.

Dag 1 i grafikverkstaden

- halvdag med 5-10 elever, klassen måste delas i mindre grupper för att projektet ska kunna genomföras praktiskt och att alla elever får den handledning de behöver. Om två elever samarbetar med en gemensam affisch kan gruppen bestå av 10 elever. Dagen börjar med en guddad visning av verkstaden innan eleverna börjar teckna och måla på stenen. Jag visar olika teckningsmaterial och tekniker för att använda dem och olika tricks för att skriva och teckna spegelvänt på stenen. Skissen eller förlagan är resultatet från workshop i klassrummet.

Bilden på stenen tecknas och målas med särskilda pennor och tusch som innehåller fett...

Dag 2 i grafikverkstaden - halvdag

Nu ska affischerna tryckas! Eleverna trycker sin litosten i svart färg och använder collage-teknik i samband med tryckningen för att få fler färger. Vi trycker en liten upplaga på ett papper som tål att sitta ute i alla väder.

Avslut med hela klassen

Utställning med vernissage på skolan, kanske även utomhus på ett lämpligt plank så att många får ta del av elevernas åsikter. Klassen har varit delad under arbetet, nu finns tillfälle att få visa klasskompisar och presentera sitt arbete för dem i diskussioner och presentationer i mindre grupper.

...och den måste tecknas spegelvänd för att resultatet på tryckarket ska bli rätt.

Vad är litografi?

Litografi betyder att skriva på sten och det är precis vad man gör: Med särskilda pennor och litografisk tusch som innehåller fett tecknar och målar man sin bild på en planslipad kalksten. Kalkstenen är mottaglig för fett i teckningsmaterialet, genom en etsningprocess drivs fett längre ner i stenen och gör det möjligt att trycka fler tryck utan att bilden på stenen förändras. Litografien utnyttjar oblandbarheten mellan fett och vatten; den oljebaserade tryckfärgen valsas på stenen som fuktats med vatten, färgen fäster på den feta teckningen/bildytan men stöts bort på de fuktiga "icke-bilds-ytor". Tryckarket läggs direkt på stenen och i en skivarpress trycks färgen mot pappret.

Foto: Litografiska museet

Litografiska museet

Litografiska museet ligger på Sundby Gård i Huddinge. Museet drivs av en idell organisation med årligt bidrag från Huddinge kommun. Här finns tryckpressar, tusentals stenar, skolplanscher och annat från litografins gyllene epok - början av 1800-talet och fram till andra världskriget. Det märkliga är att de hundraåriga tryckpressarna fortfarande går att använda och att många av stenarna har bilder kvar från den tiden.

Museet är ett levande arbetslivsmuseum där hela kedjan från preparering av kalkstenen, framställning av motiv, etsning och tryckning kan utföras.

Kommunikationer: Med pendeltåg från Stockholm C till Huddinge station. Buss 709 mot Länna handelsplats till Sundby gård. Restid från Stockholm ca 35 min

Vad tycker du?

handlar om vår delaktighet i samhället och betydelsen av att uttrycka sin åsikt men också om att lyssna på andras. Jag använder mig av estetiska läroprocesser i projektet genom att låta eleverna arbeta praktiskt; korta workshops där tankar och åsikter formuleras blir grunden till affischen som ska tryckas. Enkla, praktiska experiment som visar vad som händer när fett och vatten möts, gör det lättare att förstå principen för litografi. Eleverna får kunskaper om den litografiska tekniken och hur den har använts genom tiderna och hur den används idag genom att titta på och prata om bilder och vardagstryck (etiketter, affischer, kartor etc). Genom att sedan själva använda sig av tekniken i samma syfte får lärandet en koppling till ett sammanhang, en helhet som också är elevens.

(Litteratur: Wiklund Ulla (2009), *När kulturen knackar på skolans dörr*, Tonspråk, UR)

Maria Lindström

Född 1964, bor och arbetar i Stockholm. Jag har utbildat mig vid Grafikskolan i Stockholm och på Kungl. Konsthögskolans projektutbildning i grafik.

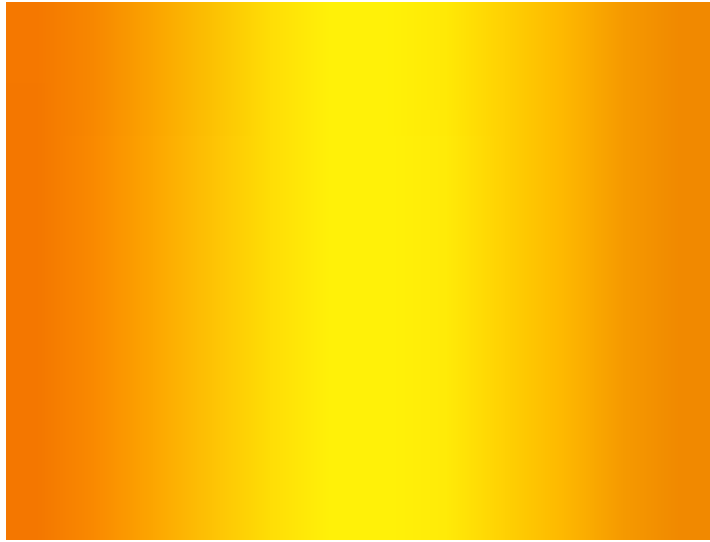
2001-2013 arbetade jag som adjunkt och lektor på Kungl. Konsthögskolan och undervisade i litografi.

Som konstnär använder jag bilden - ibland i kombination med text eller ord - som ett språk. Att kunna använda sig av mer än tal- och skriftspråk ger fler möjligheter att uttrycka sig och det berikar det egna språket.

2013/14 var jag en av initiativtagarna och handledare för Slussen, ett projekt som handlade om grafikens roll att sprida budskap och åsikter. Utgångspunkten var Slussen, en plats som engagerat många stockholmare och som sådan spelat en unik roll för att belysa medborgardialogens betydelse. Projektet resulterade i en affischutställning på Kulturtavlorna runt om i Stockholm i maj 2014.

"Bilfritt Slussen" Maria Lindström. Kulturtavlorna, Blåsut. (vä affisch: Damla Kiilckiran, Grafikskolan)

**Skapa film på Bergmancenter du också!
1-dags workshops.**

”MAROR och DÄMONER”

Brukas du ha mardrömmar? Så bra! För då kan du använda dig av dina fantasier, drömmar och rädslor och komma till Skaparverkstan på Bergmancenter, Fårö. Här finns möjlighet för workshops, Skapande skola-projekt och fortbildning.

Skaparverkstan på Bergmancenter

I Skaparverkstan får barn och ungdomar med hjälp av yrkesverksamma konstnärer möjlighet att prova på olika konstnärliga tekniker och undersöka olika sätt att berätta genom bland annat film, animation och dockteater. Deltagarna har tillgång till animationsutrustning, dockteaterscen, filmkameror, greenscreen och konstmaterial såsom färg, gips och lera med mera. Vi som jobbar i Skaparverkstan är Jessica Lundeberg, konstnär med måleri, animation och experimentfilm som uttryck, och Kristina Frank, animatör och modellbyggare med erfarenhet från dockteater.

En dag på Skaparverkstan

Med improvisationsövningar skissar deltagarna i bild och text egna karaktärer, platser och händelser vilka blir utgångspunkt för de berättelser och verk som gemensamt skapas under dagen. Inspiration hämtas bland annat från Bergmans filmvärld men arbetet sker alltid utifrån deltagarnas egna förutsättningar och idéer. Tillsammans dokumenterar vi arbetsprocessen med hjälp av filmkamera och avslutar workshopen i Biografteatern där alla får ta del av och reflektera över varandras arbeten.

Som avslutning på dagen gör vi ett besök i "Salongen" som är ett utställningsrum inspirerat av filmen *Fanny och Alexander*. Där knyter vi ihop arbetet kring rädslor, mardrömmar och demoner med Bergmans värld.

Deltagarnas filmer skickas som mp4-filer via mail till ansvarig lärare. Vi lägger också gärna ut filmerna på Skaparverkstans facebook-sida. En workshop inklusive raster och lunch tar cirka sex timmar. Skolor tar med egen lunch eller förbeställer på *Café Smultronstället* på Bergmancenter.

Barnen arbetar med pixelation i Biografteatern instruerade av Kristina Frank

Hela familjen är engagerad och skapar film i animationslådan.

MÅL

Målet är att deltagarna ska utveckla sin kreativa förmåga och våga ta plats i samspel med andra samt uttrycka sig på fler sätt än de gängse. Genom att pröva olika kreativa processer och använda sin skapande förmåga utifrån egna berättelser ges deltagarna nya insikter och empiriska erfarenheter. De "jag"-stärkande och skapande övningarna uppfyller läroplanens mål för likabehandling samt att skapande förmåga är något barn och unga skall tillägna sig (Lgr 11).

Under två sommarmånader skapade barnen animationer, sydde dräkter och övade sånger och koreografi för uppsättningen av Trollflöjten på Bergmancenter, augusti 2014.

Om oss som jobbar i Skaparverkstan

Jessica Lundeberg.

“Jag är bildkonstnär med måleri, experimentfilm och animation som uttryck och har många års erfarenhet av att jobba i workshops med barn, ungdomar och äldre på konsthallar, bibliotek, filmstudios och i Skapande skola. Mina verk har visats på ett flertal konsthallar, i SVT och på filmfestivaler i Europa. Jag har flera konstutbildningar bakom mig, bland annat en högskoleexamen i Gestaltning vid Hgo, Uppsala universitet, och har 2014/15 gått Konstfacks fristående kurs Pedagogik och ämnesdidaktik för konstnärer.”

www.jessicalundeberg.se www.svenskakonstnarer.se

Kristina Frank

“Jag är högskoleutbildad animatör samt dockmakare och modellbyggare med erfarenhet av att bygga modeller för reklam och teater. Jag har lång erfarenhet av undervisning och workshops bland annat från Beckmans. I Sverige har mina filmer visats på Göteborg FilmFestival och på Uppsala Internationella Kortfilmfestival. Mina filmer har också visats på filmfestivaler i Europa och övriga världen.”

www.kristinafrank.se

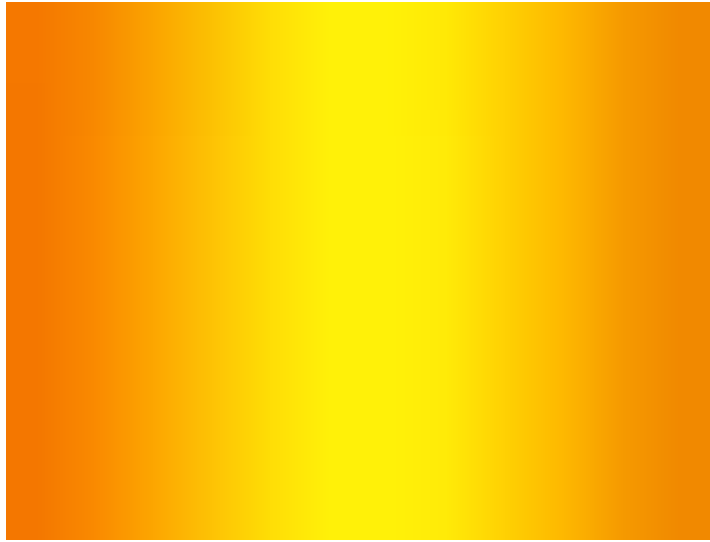

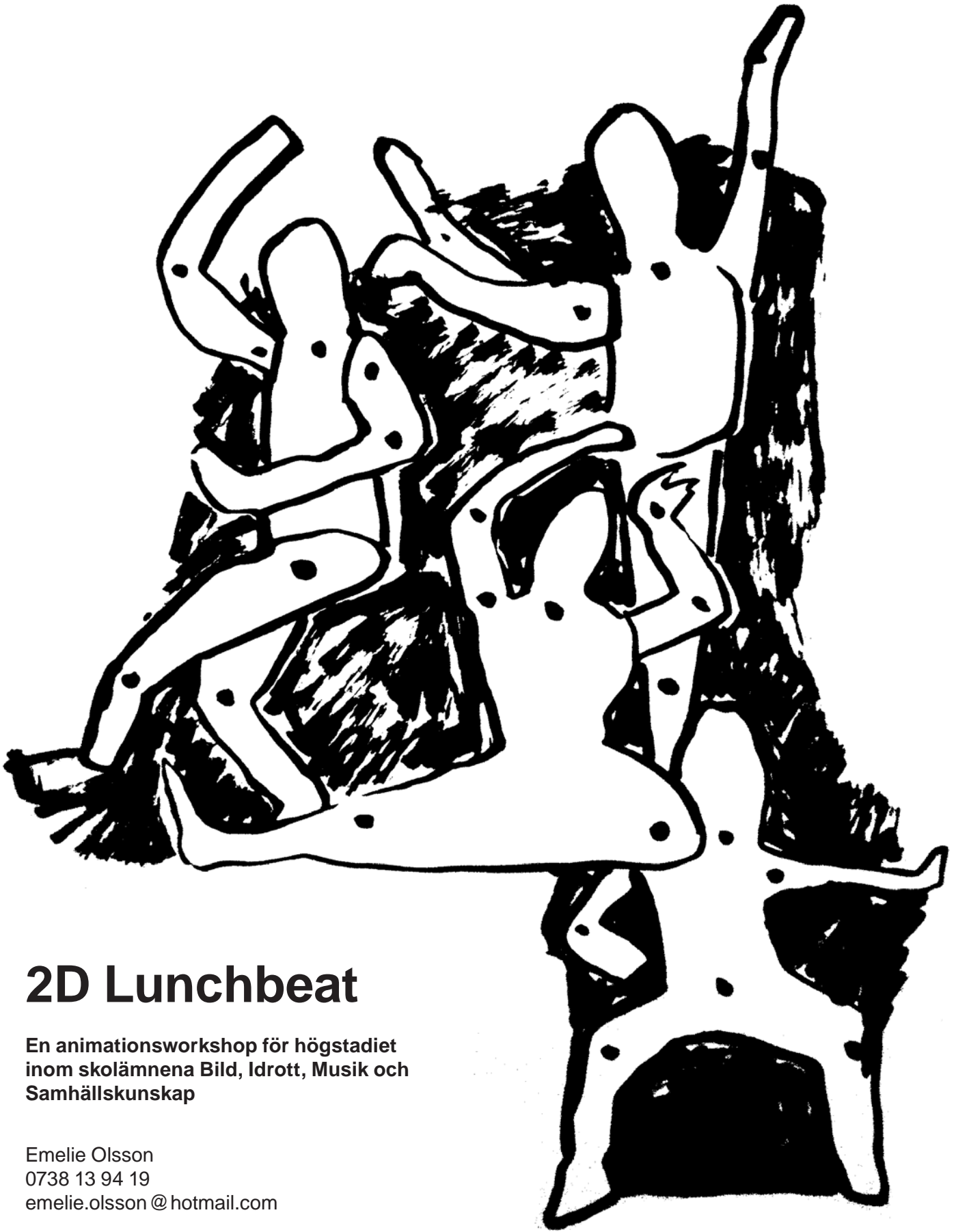
Kontakt och anmälan:

jessica@bergmancenter.se eller lundeberg@hotmail.se

För mer info: www.bergmancenter.se

FB-sidan Skaparverkstan på Fårö.

2D Lunchbeat

En animationsworkshop för högstadiet
inom skolämnena Bild, Idrott, Musik och
Samhällskunskap

Emelie Olsson
0738 13 94 19
emelie.olsson@hotmail.com

Workshop

En animationsworkshop för högstadiet inom ämnena Bild, Idrott, Musik och Samhällskunskap.

Eleverna får lära sig att med tvådimensionella former tolka rörelser i olika danser och att animera i stop-motion-teknik. De tränas i att arbeta multimodalt och utmanas då genom att koppla samman och kombinera olika medier.

Hela skolan bjuds in till ett 2D Lunchbeat på lunchrasten då vi projicerar de animerade danserna till musik. Vi reflekterar kring danserna och det vi har lärt oss med utgångspunkt ur de integrerade ämnena.

I det centrala innehållet från kursplaner och läroplaner i Lgr 11, för årskurs 7–9 ska eleverna få kunskap och ges förutsättningar att utveckla sin förmåga i ämnena:

Bild

Material och verktyg för två- och tredimensionellt arbete och hur dessa kan användas för bestämda syften.

Idrott

Traditionella och moderna danser samt rörelse.

Musik

Musikalisk gestaltning där olika uttrycksformer kombineras.

Samhällskunskap

Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund och kön.

Årskurs

7–9 (halvklass)

Tid

5 gånger per halvklass

Material

Tjockare svart papp, penna, sax, ljusbord och nål.

Önskemål

Projektor, dator, skrivare, kamera och ett rum som kan mörkläggas för visning av projektionen.

Genomförande och planering

Förberedande träff för alla lärare som kommer att vara delaktiga i projektet. Vi går igenom projektet, lägger schema och lär ut de tekniker som kommer att användas. Lärarna får grundläggande kunskap om animation i stop-motion-teknik.

Första tillfället

Tillsammans med ämneslärarna presenteras workshopen för eleverna. Eleverna delas sedan in i grupper och väljer tillsammans ut en dans med tillhörande musik. Eleverna samlar in kunskap om den valda dansen och musiken, de får gärna använda internet och kolla på filmklipp. Jag hjälper till med frågor de kan ställa sig själva när de kollar på danserna. Jag uppmuntrar att de testar rörelserna i dansen med sina egna kroppar.

Andra tillfället

För att kunna omvandla dansen de tittar på till siluettfigurer kan de fotografera eller teckna av varandra i olika rörelseposer. Det krävs minst tio foton för att fånga en rörelse. Vi skriver ut fotografierna som blir modell till siluettfigurerna som vi klipper ut i papper.

Tredje tillfället

Vi sätter leder på figurerna så att de kan röra sig på samma sätt som en sprattelgubbe. Därefter animerar vi rörelsen från fotografierna med den utklippta figuren på ett ljusbord. Figurerna fotograferas sedan en bild i taget med stop motion-teknik.

Fjärde tillfället

Vi sätter ihop bilderna i datorn tillsammans med musiken. Därefter förbereder vi inför 2D Lunchbeat som blir avslutningen.

Femte tillfället - Avslutning

Workshopen avslutas med att bjuda in hela skolan till ett 2D Lunchbeat. Då projicerar vi på en yta i något av skolans rum. Vi visar samtidigt siluettfigurerna så att fler kan få en inblick i processen. Avslutningsvis för vi ett samtal med klassen och låter alla reflektera över workshopen. Eleverna får ytterliga inspiration som kan tänkas stärka processen.

Emelie Olsson

Bildkonstnär och Illustratör

Jag är utbildad formgivare med 2D-inriktning vid HDK, Högskolan för Design och Konsthantverk, i Göteborg. Som del i utbildningen studerade jag illustration på konsthögskolan i Tjeckien. Jag har också studerat konst på förberedande konstskolor i Brighton, Göteborg och på Visingsö.

Mitt konstnärliga arbete kretsar kring berättelsen. Jag utforskar nya tekniker för att kommunicera mina berättelser i bild och form. Min styrka är illustration, teckning och måleri men också skulpturala arbeten. Ni kan se mer av mig på min hemsida www.emelieolsson.se

Kontakta mig

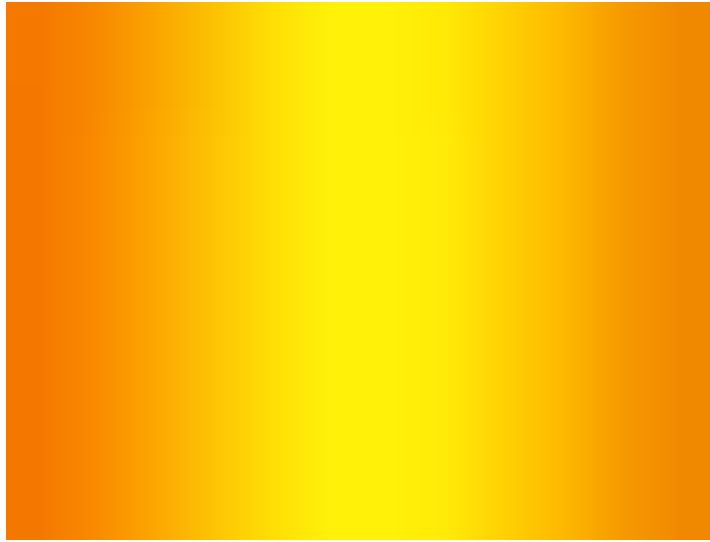
Emelie Olsson

0738 13 94 19

emelie.olsson@hotmail.com

Arvode enligt KRO:s priser, www.kro.se

SCENEN ÄR DIN

En dockteater för årskurs 3-6

I DENNA WORKSHOP

arbetar vi inom skolämnen
samhällskunskap, svenska som
andra språk och bild med
kopplingar till religion och
modersmål. Workshoppen är
speciellt anpassad till skolor som
har elever med utländsk
anknytning.

Hasti Radpour

www.hastiradpour.com/skapandeskola
Hastiradpour@gmail.com

Syfte

Syftet med denna workshop är att med hjälp av estetiska läroprocesser skapa bättre förståelse för våra egna och andra människors intressen, åsikter samt betydelsen av jämställdhet. I denna workshop vill vi dessutom jobba med elevernas språkutveckling. Workshoppens syfte är att stimulera elevernas intresse för att formulera egna åsikter och tankar på olika sätt.

Samhällskunskap: "Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen." (ur Lgr 11)

Den estetiska läroprocessen

Ibland är det svårt med identitet, tänk på elever som behöver särskilt stöd, de med utländsk anknytning till exempel. Att anpassa sig i ett annat land med annorlunda kultur är svår. Eleverna känner sig utsatta, ensamma och osynliga ibland. Jag tycker att det ska finnas mer tid och flera möjligheter för dem att berätta hur de lever, vad de tänker på eller vilka skillnader finns mellan deras och den svenska livsstilen. De behöver kunna kommunicera och reflektera för att känna sig inblandade. Jag tycker att estetiken hjälper oss alla skapa våra identitet. Kan vi ge eleverna möjlighet att jobba med sina bekanta färger, former och berättelser som de känner sig mer engagerade och välkomna? Vi ger dem bildens och formens språk som hjälpmedel för att kunna uttrycka sig bättre.

Scenen är din

I denna dockteaterworkshop jobbar vi med olika estetiska processer, från bild och form till hantverk och kreativt skrivande. Vi vill se elevernas tolkning av olika kulturer i bild, form och text. Barnen ska med hjälp av olika konstnärliga språk kunna uttrycka sina känslor och dela sina tankar och intressen med andra. Vi skapar en aktiv och kreativ miljö där eleverna förbättrar sin språkförmåga och lär sig om andra kulturer.

Svenska som andraspråk: " Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer". (ur Lgr 11)

Dockteater: Jag har en teater som jag har tillverkat själv, den tar jag med mig till skolan. Det är en hopfällbar teater som lätt transporteras.

Tid: Workshopen innefattar 4-6 lektioner, 2 lektionstimmar per tillfälle.

Material: Eleverna tillverkar dockorna av återvunnet material (plast och kartongförpackningar, tidningar, burkar, flaskor, textil, sugrör, gamla kläder och garn...). Materialen ska finnas på skolan då vi börjar workshopen. Vi behöver dessutom flytande lim, trä lim, textil lim, limpistol, Sax och modellknivar, skärplattor, metalltrådar av olika tjocklekar, tång, hammare, spik, skruv, hobby färger, penslar, plastmuggar/tallrikar, tuschpennor, synål, sytråd och knappar.

Önskemål om resurser, lokal, teknik utrustning: För att genomföra projektet behöver vi ha tillgång till en stor sal med bra ljus. Tillgång till stolar, bord, el och vatten är nödvändigt.

Säkerhet och hälsa: I arbetet kommer vi att arbeta med sax, hobbyknivar, färger och olika typer av lim. Det är viktigt att deltagarna är försäkrade och att det finns ansvariga personer på lokalen då vi arbetar. De som har allergi mot material och färger ska meddela detta till mig. Det ska finnas engångshandskar och förkläden.

Lärarmöte

Första steget är att träffa alla berörda lärare i ämnen: samhällskunskap, svenska som andra språk, bild, modersmål och religion. Vi förbereder oss inför workshoppen med en diskussion om processen och elevernas behov och bakgrund. En lärare, gärna bildläraren, följer workshoppen genom hela processen. Språklärarna i svenska som andra språk och modersmål samt samhällskunskap ska delta i början av arbetet för att hjälpa eleverna med manuset och språket. I slutet av processen, då eleverna presenterar sin teater kopplas dessa lärare åter in. Alla ska diskutera, reflektera och kommentera varandras arbete. Lärarna hjälper eleverna med språket samt samhälles och religionsfrågor. Bildläraren är delaktig under hela processen.

Introduktion och manus

Jag börjar med att visa en kort dockteater med en personlig berättelse för att väcka intresse hos eleverna. Jag beskriver därefter om processen. Sedan delas eleverna i grupper om tre personer. De ska tänka på sagor, berättelser, traditioner, högtider osv. som finns i länder de har erfarenheter ifrån. Varje grupp väljer ett ämne/berättelse och börja skriva ett manus som består av 3-5 scener och inte längre än 10 minuter.

Dockor och bakgrundsbilder

Eleverna tillverkar dockorna av återvunnet material. Bildläraren och jag kommer att handleda och hjälpa till. Eleverna inspireras av färger och former som kännetecknar de olika kulturerna. Bakgrundsbilderna till varje scen målas och dekoreras.

Repetitioner

Eleverna läser dialogerna i sina manus högt samt lär sig hur man står bakom scenen, hur dockorna hanteras och hur scenbyten går till.

Föreställning

I slutet av workshopen presenterar eleverna sina teater. De får dessutom designa egna flyers eller inbjudan och dela ut. Varje grupp har 10 minuter på sig att framföra sin teaterföreställning. Jag rekommenderar att skolan väljer en dag och tid då många kan komma och se teatern, andra klasser, lärare och även föräldrar. Detta ger eleverna motivation och flera får möjlighet att ta del av föreställningarna. Alla lärare som deltagit i processen ska vara med för att stödja grupperna under deras föreställning. Barnen får efter föreställningen tillfälle att berätta kort om deras arbetsprocess. Det är önskvärt att grupperna berättar om sina val av färger och motiv samt om berättelserna i de olika kulturerna. Vi reflekterar, diskuterar och kommenterar tillsammans med eleverna. Lärarna i bild, språk, religion, samhällskunskap kan vid behov svara och berätta mer om de olika kulturerna. Föreställningen kan upprepas flera gånger om intresse och tid finns. Detta hjälper eleverna att förbättra sina språkförmågor, utveckla sina texter och lära sig mer om dockteaters arbete.

Hasti Radpour, född 1981. Frilans Bildkonstnär, illustratör

Jag är en fantasifull konstnär med stort intresse för arbete med barn och ungdomar. Jag har kandidat och masterexamen i frikonst från konstakademin i Tehran, Iran och även kandidatexamen i formgivning från Linköpings universitet. Jag är bosatt och verksam som frilanskonstnär i Östergötland sedan 2007. Jag är medlem i ALKA konstnärsföreningen och Krogen Amerikas grafikcentrum. Mina bilder berättar ofta om människors rättigheter, kvinnsituationer och frihet. Vid sidan om min konst jobbar jag på Östergötlands museum som kroki och workshopsledare. Jag har jobbat med Skapande skola flera gånger. Att arbeta med skolor som har elever med utländsk bakgrund är mycket intressant och viktig för mig. Jag kommer själv från en annan kultur och har upplevt svårigheterna och kontraster. Att anpassa sig och samtidigt känna sig inblandad är inte lätt när man befinner sig i en främmande situation. Det som alltid har varit hjälpsamt för mig är min konst. Jag kan använda mig av konstens språk för att uttrycka mig då orden inte räcker! Detta vill jag gärna jobba med i skolor. Mitt mål i mina skapande skola workshop är att hjälpa eleverna att uttrycka sig bättre med konstens språk och lära sig mer.

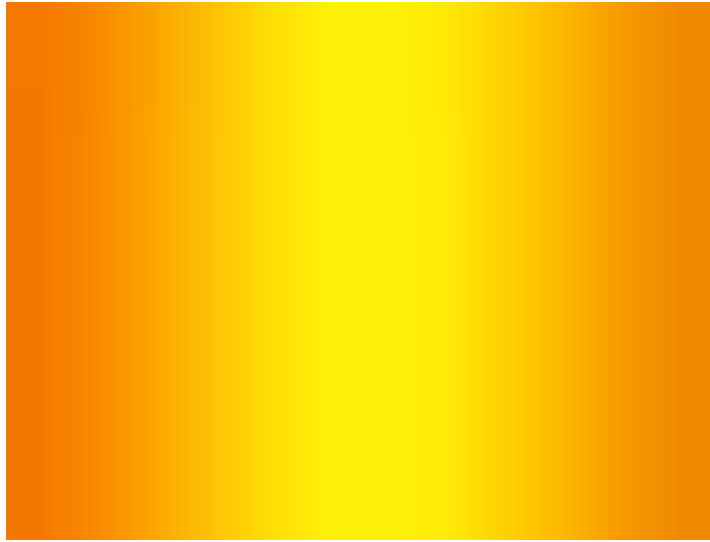
Ateljé: Konstnärsföreningen Alka,
Westmansgatan 47F, 582 16, Linköping
0733887hastiradpour@gmail.com
www.hastiradpour.com
0733887436
Arvode enl. KROs priser www.kro.se

Referenser

<http://skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan> (2014-11-27 15:20)

Bilder: min skapande skola projekt på Örtomta skolan i Linköping 2013. Jag har fått tillstånd från skolan att publicera bilderna.

KLÄTTRA OCH FÅ UTSIKT,

PROMENERA OCH FÅ INSIKT.

I den här workshopen får 4-5åringar i förskolan uppleva kompostmodern danskonst igenom sin egen kropp. Just denna workshopserie är designad för ett område i Högsbo, Göteborg. Fokus är att öka förmågorna att granska information och uttryck i frågor om energi, teknik, miljö och samhälle.

Moa M. Sahlin/MOA kompani-c/o Dansbyrån, Stigbergsliden 5 vån 6 SE-414 63 Göteborg, Sweden   www.moakompani.se   moa.sahlin@gmail.com   mobil: 0702 16 96 24

En workshopserie om 4 tillfällen.

Nu följer en fördjupad beskrivning av innehållet i varje tillfälle. Varje tillfälle är 2h och sker på förskolan som start. Kostymer lånas in ifrån kulturskolan eller barnens egna. Boken Tilda i toppen lånas från biblioteket.

Vad gör vi i workshopen?

- 1) Vi börjar med ett möte personalgruppen och jag. Vi läser "Tilda i toppen" av Cecilia Davidsson. Den handlar om en klätterentusiast kallad Tilda. Vi går igenom vad en danspromenad med ett platsspecifikt partitur kan vara. Vi går igenom ramfaktorer och förhållningssätt samt roller.

- 2) Jag och personalen arbetar med barnen platsspecifikt utifrån fyra områden som bildar en zon som vi undersöker tillsammans i rörelser. De fyra områdena är:
  - Hemmen
  - Förskolorna
  - Odlingsområdena
  - Skogarna

Vi arbetar med kartor från nätet, pennor och kriter samt inspiration

från "minecraft", för att få överblick samt rita in oss på kartan.

Jag definierar om platserna till punkter på kartan. När vår zon är klar gör vi en dansant promenad, ett koreografiskt förslag ja en omförhandling av detta område, tillsammans med kartan som hjälp. Barnens rörelser plockar jag upp och skriver in också.

- 3) Vi frågar oss frågor som öppnar upp för miniforskning och utvecklar frågorna; Kan vi röra oss fritt? Finns det gränser? Vad är dans? Vad är att gå tillsammans? Vad är att föra? Vad är att följa? Vad för slags rörelser kan vi göra här? Vi provar olika kostymer och vad som händer med rörelserna och vår gestalt då.

- 4) Vi bjuder in familjerna till skogslunchrave där vi visar våra personliga kartor. Lär ut våra köks, robot, alien och polisdanser. Ett reflekterande i görande implementerat i kroppsmminnet. Vi avslutar med att samla ihop dokumenten i en lekfull portfolio. Det material som vi får, kopierar och skickar jag till Göteborgs Stads Social resursförvaltning.

MILJONPROGRAMMET VAR SIN TIDS
UTOPI OM ETT SAMHÄLLE DÄR ALLA
KUNDE BO BEKVÄMT/ANNA

LIHAMMER, RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Varför just den är workshopen?

Jo, därför att i Lpfö 98, i rubriken barns inflytande står det: de behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten.

Även i Lgr 11 finns en utveckling av dessa tankar. Det står att skolan aktivt och medvetet skall påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles värderingar. Ett av målen är att eleven visar respekt för och omsorg om såväl närmiljö som miljön i ett vidare perspektiv.

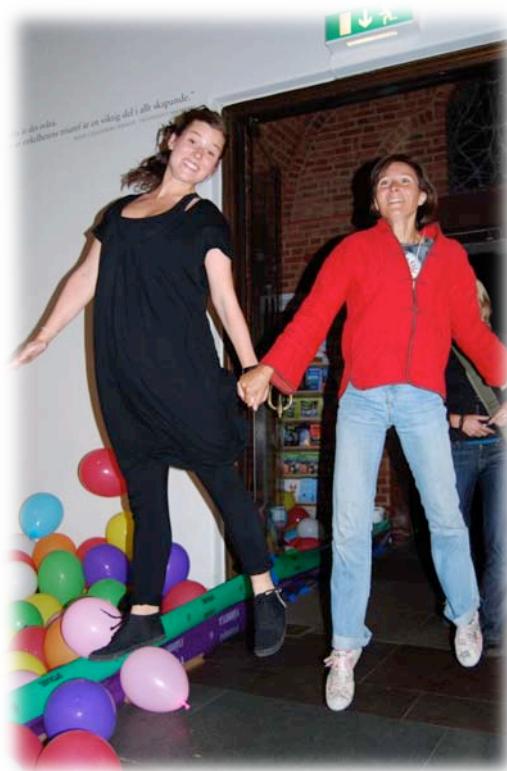

Hen kan även läsa i **barnkonventionen**

§ 3 Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.

Från barnens perspektiv i ditt område; hur har barns behov och rätt att röra sig förändrats sedan miljonprogrammen byggdes? Vad var tanken med dessa byggnader? Vad hände med den tanken hur ser det ut för en ny generation barn med nya förutsättningar, utmaningar och samma rörelsebehov?

Homage till Yvonne; Josefine Alfredsson och Carmen Olsson i "Wax on, Wax off" MOA kompani på Klubb sagolikt 2008, Rhösska, Göteborg.

Danskonsten i stort arbetar med begreppen rum, tid och energi. Denna workshop lägger jag mest vikt vid det rumsliga. Att lära känna sitt område genom gemensamma erfarenheter och med nya glasögon.

I denna workshop stimuleras barn och vuxen personal tillsammans att utforska sitt närområde. Alla barn uppmuntras att ifrågasätta stadsplanering, transport och rörelse möjligheter där de bor. Det är normkritisk praktik genom att genus skapas i relation till omgivningen. Genus är föränderligt och ser olika ut i olika sammanhang. Ett sätt att vara och uppträda på uppskattas mer och värderas högre än andra sätt att vara och uppträda på.

Varför jag, **Moa Matilda Sahlin**?

Därför att jag har Göteborg som bas och världen som arbetsfält. Att arbeta med flashmob, flashkoreografi och danskonst i det offentliga rummet är ett ständigt återkommande begär jag har.

Ett uppdrag jag har genomfört: Flashkoreografin till Eurovision song contest 2010, världens största direktsända underhållningsprogram, med 124 miljoner tittare. Min del i detta var att förbereda så att flashkoreografin som visades som pauseunderhållning, till låten "Glow" med Madcon hade sin del från Sverige. Det var dansare från alla 39 deltagarländerna. Det kom 450 Göteborgare till Haga för att framför NRKs TV-team göra det Svenska bidraget .

Danskonstens bredd är lika viktig som dess djup och spets för mig som danspedagog och koreograf. Min kritiska skolning har jag från Dansbyrån, en

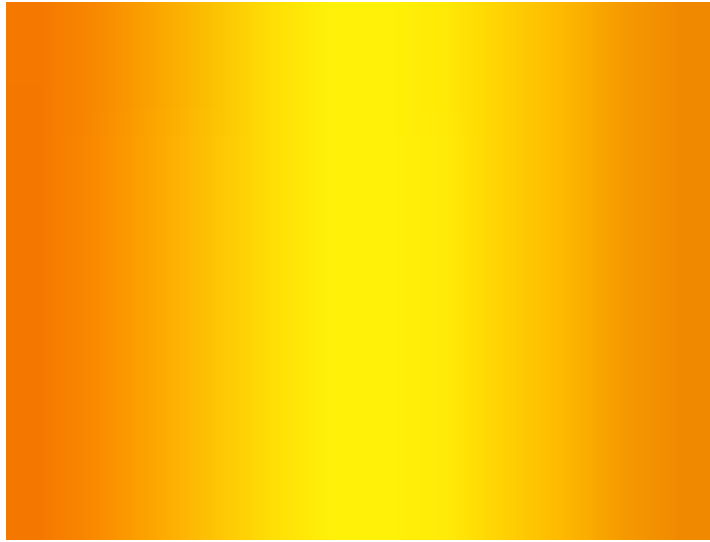
plattform för teori och praktik i generös förening. Jag vill fortsätta min normkritiska riktning och upplysa läsare om att jag är vit och har vita erfarenheter. Att färg spelar roll även om vi alla vill vara medmänniskor och då speciellt i danskonstsfären. Där vår kropp är vårt instrument och utgångspunkt.

Att vara medveten om hur normerna ser ut är smärtsamt tydligt i detta Youtube-klipp "the dolltest". Att förändra kan ta tid. Allt det arbete som medborgarrättsrörelser började med på 60-talet med tex: Martin Luther King, Rosa Parks m.fl. lever kvar i vår tid. Liksom husen i miljonprogrammen. Min förhoppning är att vi kan vara så modiga som de var då även idag. Att barnens kartor kan ändra stadsplaneringen och skapa mer rörelseutrymme för barn, skog och odlingsområden.

Jag har för koreografi idén "På förskolans stängsel klättrar hen" 2014 erhållit projektmedel från Konstnärnsnämnden.

Jag innehar en dubbel examen inom danskonst. En danspedagogexamen ifrån Danshögskolan i Stockholm, Sverige och en master i koreografi ifrån Laban konservatoriet i London, England. Jag har arbetat med workshops, lektioner, projekt samt utbildningar i minst 20 år. Ett växelbruk av anställningar och frilansuppdrag. Jag tillämpar KROs avtal samt är dubbelansluten i Teaterförbundet samt lärarförbundet.

Kursen ger kompetens till konstnärer för verksamhet i skolan. Kursen syftar till att stärka konstnären i sitt arbete i olika kultursatsningar i skolan där konstnären fungerar som komplement till lärare och kulturpedagoger

Utbildningen är avsedd att vara en kvalitetssäkrande länk i samarbeten mellan skola och konstnärer. Det i sin tur för att skolans övergripande kulturruppdrag kan infrias med konstnären som självklar för elever. Utbildningen är formad för att kunna omfatta även rektorer, blivande lärare, lärare och utövare i andra konstarter än bild och form. Initiativet till kursen togs efter att önskemål om en utbildning inkommit till Konstkonsulenterna runtom Sverige ifrån konstnärer som verkat och verkar i regeringssatsningen Skapande skola

Lärare (BI)

Ingrid Falk (kursansvarig)

Pia Bohlin (lektor)

Thomas Koppfeldt (lektor)

Viktoria Kindstrand (adjunkt)

Gästföreläsare och handledare

Ulla Wiklund

Lotta Björkman

Inger Höjer Aspemyr

Annica Adsenius

Gustavo Aguerre

Anna Selander

Erik Hedman

Moa Wester

Examinatorer

Moa Wester

Viktoria Kindstrand

Centrum för barnkulturforskning vid Stockholms universitet och Statens Konstråd har bidragit till kursen på Konstfack som hittills utbildat 44 konstnärer i fortbildningen som en fristående kurs

Skolpanel och kontakt på skolor: rektor Anne-Li Viklund på Östermalmsskolan, Ma No-lärare Jenny Palmqvist Sturebyskolan, Annika Eriksson Xenter med kollegor – STORT TACK!

<http://edu.konstfack.se/pedamn2014/>